

C-286/23. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2023. május 3.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Curtea de Apel Braşov (Románia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2023. április 10.

Felperes:Asociația Crescătorilor de Vaci „Bălțată Românească” Tip
Simmental**Alperesek:**

Genetica din Transilvania Cooperativă Agricolă

Agenția Națională pentru Zootehnie „Prof. Dr. G. K.
Constantinescu”**Az alapeljárás tárgya**

Az alperes Agenția Națională pentru Zootehnie „Prof. Dr. G. K. Constantinescu” (a továbbiakban: ANZ) által az (EU) 2016/2012 rendelet alapján elfogadott, az alperes Genetica din Transilvania Cooperativă Agricolă-t (a továbbiakban: Genetica) tenyésztőszervezetként elismerő határozat és annak a Bălțată Românească szarvasmarha-fajta tenyésztésére irányuló programját jóváhagyó határozat megsemmisítése iránti kereset.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az EUMSZ 267. cikkén alapuló kérelem, amelynek tárgyát az (EU) 2016/1012 rendelet különböző rendelkezéseinek, különösen (21) és (24) preambulumbekzdésének, 4. cikke (3) bekezdése b) pontjának, 8., 10. és

13. cikkének, I. melléklete 1. része A. pontja 4. alpontjának és B. pontja 2. alpontja a) alpontjának értelmezése képezi.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2016/1012 rendelet 4. cikke (3) bekezdésének a rendelet I. melléklete 1. része A. pontjának 4. alpontjával és (24) preambulum[bekezdésével] összefüggésben értelmezett b) pontját, hogy valamely szervezet akkor is elismerhető tenyésztőszervezetként, ha kizárólag egy másik szervezet jóváhagyott másik programja keretében már nyilvántartásba vett tenyésztők – az erre vonatkozó kérelmek vagy kötelezettségvállalások aláírásával történő – bevonását tervezi, vagy az elismerés iránti kérelem benyújtásának időpontjában e tenyésztőknek ténylegesen szerepelniük kell az elismerést kérő szervezet portfóliójában?

2) Úgy kell-e értelmezni – az (EU) 2016/1012 rendelet (24) preambulum[bekezdésében] foglalt rendelkezésekkel összefüggésben – a rendelet 13. cikkében, valamint I. melléklete 1. része B. pontja 2. alpontjának a) alpontjában foglalt rendelkezéseket, hogy a tenyésztők szabadon választhatnak, a fajta javítását célzó tenyésztési programok közül melyek keretében vetetik nyilvántartásba fajtatiszta tenyészállataikat, amennyiben pedig e kérdésre igenlő választ kell adni, korlátozhatja-e ezt a szabadságot annak szükségessége, hogy egy tenyésztési programban már részt vevő tenyésztőknek egy jóváhagyásra váró tenyésztési programba történő átjelentkezése vagy átjelentkezésre adott ígérete ne érintse hátrányosan és ne veszélyeztesse az olyan tenyésztési programot, amelyben az említett tenyésztők már részt vesznek?

3) Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2016/1012 rendelet 10. cikke (1) bekezdésének a rendelet (21) preambulum[bekezdésében] foglalt rendelkezésekkel összefüggésben értelmezett rendelkezéseit, hogy a tenyésztőszervezetet elismerő illetékes hatóság a 10. cikk (1) bekezdésének a)–c) pontjában meghatározott esetek valamelyikének fennállása esetén köteles megtagadni az olyan tenyésztési program jóváhagyását, amely [az említett cikkben] megjelölt szempontokra tekintettel egy másik programot veszélyeztethet, vagy a „[...] megtagadhatja [...]” kifejezés használata azt jelenti, hogy e tekintetben a hatóság mérlegelési mozgásterrel rendelkezik?

4) Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2016/1012 rendelet 8. és 10. cikkének a rendelet (21) preambulum[bekezdésével] összefüggésben értelmezett rendelkezéseit, hogy amennyiben egy tagállamban már folyamatban van olyan tenyésztési program végrehajtása, amelynek fő célja a faj javítása, ugyanabban az államban (azonos földrajzi területre) ugyanarra a fajtára vonatkozóan jóváhagyható egy olyan új tenyésztési program, amelynek fő célja szintén a fajta javítása, és annak keretében választhatók a már végrehajtás alatt álló tenyésztési program tenyészállatai?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

A fajtatizta tenyészállatok, hibrid tenyészsertések és szaporítóanyagaik Unión belüli tenyésztésének, kereskedelmének és az Unióba történő beléptetésének tenyésztéstechnikai és származástani feltételeiről, a 652/2014/EU rendelet, a 89/608/EGK és a 90/425/EGK tanácsi rendelet módosításáról, valamint az állattenyésztés tárgyában hozott egyes jogi aktusok módosításáról és hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. június 8-i (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet („Állattenyésztési rendelet”) (21) és (24) preambulumbekzdése, 4. cikke (3) bekezdésének b) pontja, 8., 10. és 13. cikke, I. melléklete 1. része A. pontjának 4. alpontja és B. pontja 2. alpontjának a) alpontja.

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

A hivatkozott nemzeti jogi rendelkezések hasonlóak a 2016/2012 rendeletnek azokhoz a rendelkezéseikhez, amelyeknek a kérdést előterjesztő bíróság az értelmezését kéri.

Legea zootehniei nr. 32/2019 (az állattenyésztésről szóló 32/2019. sz. törvény):

- A 24. cikk (1) bekezdése úgy szól, hogy az illetékes állami tenyésztéstechnikai hatóság elismeri a tenyésztőszervezeteket vagy a hibridtenyésztő szervezeteket. Ugyanez a hatóság értékeli és – az e rendelkezés [(EU) 2016/1012 rendelet 8. cikke (3) bekezdésének szövegét nagyrészt átvevő] (2) bekezdésében meghatározott feltételek teljesítése esetén – jóváhagyja egy tenyésztőszervezet vagy hibridtenyésztő szervezet által előterjesztett tenyésztési programokat. Az említett 24. cikk (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tenyésztőszervezet elismerő állami tenyésztéstechnikai hatóság megtagadhatja valamely tenyésztési program jóváhagyását azzal az indokkal, hogy a szóban forgó szervezet tenyésztési programja az e bekezdés – (EU) 2016/2012 rendelet 10. cikke (1) bekezdése a)–c) pontjának megfelelő – a)–c) pontjában felsoroltak közül egy tekintetben veszélyeztetné egy másik szervezet ugyanarra a fajtára vonatkozó, már jóváhagyott tenyésztési programját. A 24. cikk (3) bekezdése szerinti határozat meghozatala céljából a (4) bekezdés úgy rendelkezik, hogy az illetékes hatóságnak figyelembe kell vennie az adott fajtára vonatkozóan már jóváhagyott tenyésztési programok számát és az ezen tenyésztési programok által lefedett tenyészpopuláció méretét.

Hotărârea Guvernului nr. 1188/2014 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Zootehnie «Prof. Dr. G. K. Constantinescu» (a „Prof. Dr. G. K. Constantinescu” nemzeti tenyésztéstechnikai hatóság szervezetéről és működéséről szóló 1188/2014. sz. kormányhatározat):

- Az 1. cikk (1) bekezdése úgy szól, hogy az ANZ a központi közigazgatás jogi személyiséggel rendelkező szakosított szerve, amely a Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (mezőgazdasági és vidékfejlesztési minisztérium, Románia) felügyelete alatt működik;

- az 5. cikk a), e) és i) pontja úgy szól, hogy az ANZ a tenyésztőszervezetek és a hibridtenyésztő szervezetek elismerésére, az általuk vezetett, tenyészállatok tenyésztésére vonatkozó programok jóváhagyására, valamint az (EU) 2016/1012 rendelet 27. cikkének (3) bekezdése értelmében a tenyésztőszervezetek vagy a hibridtenyésztő szervezetek által a teljesítményvizsgálattal vagy tenyészértékbecsléssel megbízott harmadik felek engedélyezésére hatáskörrel rendelkező állami hatóság;
- az 5¹. cikk úgy rendelkezik, hogy az 5. cikk a)–e) és i) pontja szerinti elismerésekkel, engedélyezésekkel és jóváhagyásokkal kapcsolatos eljárásokat az ANZ dolgozza ki és a mezőgazdasági és vidékfejlesztési minisztérium rendelettel jóváhagyja.

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 Az ANZ 2020. november 24-i 726. sz. határozatával az alperes Geneticát tenyésztőszervezetként ismerte el egy tenyésztési programnak az általa vezetett törzskönyvbe bejegyzett fajtatiszta tenyészállatokkal történő megvalósítása céljából.
- 2 Az ANZ 2020. december 2-i 779. sz. határozatával jóváhagyta az alperes Genetica Bălțată Românească szarvasmarha-fajta tenyésztésére vonatkozó programját.
- 3 Az ANZ ezeket a határozatokat az (EU) 2016/1012 rendelet és az annak megfelelő, a tenyésztőszervezetek és hibridtenyésztő szervezetek elismerésével, valamint azok tenyésztési programjának jóváhagyásával kapcsolatos követelményeket szabályozó nemzeti jogi rendelkezések alapján fogadta el.
- 4 A felperes Asociația Crescătorilor de Vaci Tip Simmental („Bălțată Românească” Tip Simmental tehének tenyésztőinek szövetsége) az ANZ által korábban elismert olyan tenyésztőszervezet, amelynek az ANZ által 2011-ben jóváhagyott és jelenleg folyamatban lévő tenyésztési programja az alperes Genetica jóváhagyott tenyésztési programjának tárgyát képező – Bălțată Românească – szarvasmarha-fajtára vonatkozik.
- 5 A felperes ilyen körülmények között a fent említett két határozat megsemmisítése iránti keresetet terjesztett a kérdést előterjesztő bíróság elé, amelyben az alperes Genetica tenyésztőszervezetként való elismerésének és a tenyésztési programja jóváhagyásának jogszerűségét vitatta.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 6 A felperes a megsemmisítés iránti keresetének alátámasztása céljából először is a vitatott határozatok jogszerűségét érintő eljárásjogi okokat hoz fel. A felperes ugyanis az ANZ belső eljárásainak megsértésére hivatkozik, mivel a vitatott határozatokat az ANZ annak ellenére fogadta el, hogy belső szolgálatai a Genetica

tenyésztőszervezetként való elismerése iránti kérelemnek elutasítását javasolták. A felperes a tenyésztőszervezetek elismerésére és a tenyésztési programok jóváhagyására irányuló eljárás egészének jogellenességére is hivatkozik, mivel azt nem a mezőgazdasági és vidékfejlesztési minisztérium rendeletével fogadták el, így az sérti az 1188/2014. sz. kormányhatározat 5¹. cikkét.

- 7 Másodszer, a felperes előadja, hogy az alperes Genetica tenyésztési programjának jóváhagyása hátrányos következményekkel jár a felperes már jóváhagyott tenyésztési programjára nézve amiatt, hogy a vitatott tenyésztési program ugyanarra a földrajzi területre és ugyanarra a szarvasmarha-fajtára vonatkozik, a Genetica a felperes tenyésztési programjának keretében nyilvántartásba vett tenyésztőkkel dolgozik együtt, 34 000 állatnak a felperes programjából való elvonása következtében az új tenyésztési program jóváhagyása jelentős anyagi kárt okoz, valamint elvesznek a fajtatiszta állatok spermabankjának és a felperes céljaihoz igazított szoftver létrehozására fordított befektetések. A felperes tenyésztési programja veszélyeztetésének kockázata tehát az (EU) 2016/1012 rendelet (21) preambulumbekzdésének és 10. cikke (1) bekezdésének, valamint az állattenyésztésről szóló 32/2019. sz. törvény 24. cikke (3) bekezdésének alkalmazhatóságát vonja maga után.
- 8 Harmadszer, a felperes az (EU) 2016/1012 rendelet 4. cikke (3) bekezdése b) pontjának megsértésére hivatkozik abból az okból, hogy az alperes Genetica az elismerésének időpontjában nem bizonyította, hogy a tenyésztési program végrehajtásához a fajtatiszta tenyészállatok elegendően nagy állományával rendelkezik, mivel a tenyésztési program alapját képező tenyésztők még nem voltak nyilvántartásba véve e program keretében, hanem át kellett jelentkezniük a felperes tenyésztési programjából. Az alperes Genetica azt sem bizonyította, hogy a tenyésztőszervezetként való elismerés iránti kérelemmel egyidejűleg tenyésztési program jóváhagyása iránti kérelmet is előterjesztett, ami sérti az (EU) 2016/1012 rendelet 4. cikke (3) bekezdésének d) pontját.
- 9 Az alperes Genetica ellenkérelmében előadja, hogy az ANZ belső eljárásainak állítólagos figyelmen kívül hagyása nem bír relevanciával a közigazgatási határozatok címzettjei vonatkozásában, és – mivel a vitatott határozatok megfelelnek az (EU) 2016/1012 rendelet rendelkezéseinek – azok jogszerűségét nem teszi kétségessé a tenyésztőszervezetek elismerésével és a tenyésztési programjaik jóváhagyásával kapcsolatos belső eljárási szabályok esetleges megsértése.
- 10 A Genetica álláspontja szerint a felperes tenyésztési programja veszélyeztetésének kockázata sem teheti jogellenessé a vitatott határozatokat, mivel egy tenyésztőszervezet elismerése – az (EU) 2016/1012 rendelet rendelkezéseinek megfelelően – nem zárja ki minden további nélkül más tenyésztőszervezetek elismerését és az ugyanarra a fajtára vonatkozó tenyésztési programok jóváhagyását; az egyes tenyésztőknek a felperes programjából való kilépéséből eredő anyagi kár a felperes által megkötött szerződéseknek a szóban forgó

tenyésztők általi megszüntetését követően, nem pedig a vitatott határozatok elfogadása miatt következett be.

- 11 A Genetica végül vitatja a tenyésztőszervezetként való elismeréssel kapcsolatos követelmények tiszteletben tartásának elmulasztását illetően a felperes által az állatállomány mérete bizonyításának elmulasztásával kapcsolatosan felhozott érveket, és állítása szerint az (EU) 2016/1012 rendelet úgy rendelkezik, hogy a tenyésztőszervezetként történő elismerés iránti kérelem benyújtásakor a tenyésztési program helyett csak annak tervezetét kell csatolni.
- 12 Az ANZ előadja, hogy a tenyésztőszervezetek elismerésére és a tenyésztési programok jóváhagyására vonatkozó jogköreit az (EU) 2016/1012 rendelet alapján gyakorolja, amely közvetlenül alkalmazandó.
- 13 Az ANZ az alperes Genetica tenyésztőszervezetként való elismerésének jogszerűségét és a felperes tenyésztési programja veszélyeztetésének állítólagos kockázatát illetően előadja, hogy a Genetica benyújtotta a tenyésztők névjegyzékét és közölte azon állatok számát, amelyeknek nyilvántartásba vételét kérték azon tenyésztési program keretében, amelyet a tenyésztők a saját állataik bejegyzését illetően az (EU) 2016/1012 rendelet és a szerződési szabadság értelmében szabadon választhatnak ki a tenyésztési programok közül, és egy tenyésztési program jóváhagyása a tenyésztőszervezetként való elismerést követően történik.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 14 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés annak tisztázására irányul, hogy elismerhető-e egy tenyésztőszervezet abban az esetben, ha csak bejegyzésre vonatkozó kötelezettségvállalást írt alá egyes tenyésztők vagy az összes tenyésztő részére, azok azonban még nem szerepelnek a szervezet portfóliójában.
- 15 E kérdést a kérdést előterjesztő bíróság abból a célból teszi fel, hogy tisztázza az alperes Geneticát tenyésztőszervezetként elismerő határozat jogszerűségének szempontját a felperes azon érvével összefüggésben, amely szerint a szóban forgó alperes tenyésztési programja által érintett tenyésztők még nem voltak nyilvántartásba véve az említett program keretében, hanem az (EU) 2016/2012 rendelet releváns rendelkezéseinek megsértésével át kellett jelentkezniük a felperes tenyésztési programjából.
- 16 Az (EU) 2016/1012 rendelet 4. cikke (3) bekezdésének a rendelet I. melléklete 1. része A. pontjának 4. alpontjával összefüggésben értelmezett b) pontja szerint ugyanis a tenyésztőszervezetként való elismerést megszerezni kívánó kérelmezőnek a kérelmében bizonyítania kell, hogy az egyes tenyésztési programok vonatkozásában rendelkezik a fajtatiszta tenyészállatok elegendően nagy állományával a tenyésztési program által érintett földrajzi területen.

- 17 A szóban forgó rendelet (21) preambulumbekzdésének harmadik mondatából egyébiránt az következik, hogy a fajtatiszta tenyészállatok egy másik tenyésztési programból is beszerezhetők. Az említett preambulumbekzdés értelmében ugyanis egy elismert tenyésztőszervezet gazdasági tevékenységének védelme „nem indokolhatja [...] egy további tenyésztési program jóváhagyásá[nak] vagy az olyan már létező tenyésztési program földrajzi kiterjesztés[e] jóváhagyásá[nak] [megtagadását], melyet ugyanazon a fajtán vagy az ugyanazon fajtából származó olyan tenyészállatokon hajtanak végre, amelyeket az említett fajtán már tenyésztési programot végrehajtó tenyésztőszervezet tenyészállományából be lehet szerezni.”
- 18 A kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésben a tenyésztőknek azt a jogát vagy szabadságát vonja kétségbe, hogy – egy részvételükkel zajló tenyésztési program elhagyásával és egy jóváhagyásra váró másik program keretében történő nyilvántartásba vétellel – eldönthessék, mely tenyésztési programban vesznek részt. A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben az (EU) 2016/1012 rendelete következő rendelkezéseinek értelmezését kéri: a 13. cikk (1) bekezdésének értelmezését, amely úgy rendelkezik, hogy a tenyésztők részt vehetnek egy jóváhagyott tenyésztési programban, valamint a szóban forgó tenyésztőszervezet tagjává válhatnak; az I. melléklet 1. része B. pontja 2. alpontjának a) alpontjának és a (24) preambulumbekzdésnek az értelmezését, amelyek szerint a tenyésztők a tenyészállataik megválasztásáról és tenyésztéséről szabadon dönthetnek.
- 19 A kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy azt kell megállapítani, hogy az említett tenyésztők különböző tenyésztési programok közötti döntési szabadságát milyen mértékben korlátozhatja annak szükségessége, hogy valamely tenyésztési programban már részt vevő tenyésztőknek egy jóváhagyásra váró tenyésztési programba történő átjelentkezése vagy átjelentkezésre adott ígérete ne érintse hátrányosan és ne veszélyeztesse azt a tenyésztési programot, amelyben az említett tenyésztők már részt vesznek (a jelen ügyben a program jóváhagyását követően a szóban forgó tenyésztők ténylegesen átjelentkeztek az említett programba).
- 20 A kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdéssel annak vizsgálatát kéri, hogy az illetékes nemzeti hatóság köteles vagy csak jogosult-e megtagadni valamely tenyésztési program jóváhagyását az (EU) 2016/1012 rendelet 10. cikkében meghatározott feltételek teljesítése esetén.
- 21 Pontosabban a kérdést előterjesztő bíróság arra kíván választ kapni, hogy az (EU) 2016/1012 rendelet 10. cikkében szereplő „megtagadhatja” kifejezésből következik-e az, hogy az illetékes nemzeti hatóságot mérlegelési mozgástér illeti meg, vagy az, hogy ez utóbbi köteles lenne megtagadni a tenyésztési program jóváhagyását abban az esetben, ha a tenyésztési program a szóban forgó rendelet 10. cikkének (1) bekezdésében felsoroltak közül legalább egy tekintetben veszélyeztetheti egy másik tenyésztőszervezet ugyanarra a fajtára vonatkozó, a szóban forgó tagállamban már jóváhagyott tenyésztési programját.

- 22 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy az eljárás e szakaszában még nem foglalhat állást az ANZ belső szolgálata alperes tenyésztési programjának elutasítására vonatkozó javaslatának elsőbbségét illetően.
- 23 A kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik kérdést illetően felhívja a figyelmet arra, hogy kétségbe vonja két vagy több azonos célú, ugyanabban a földrajzi térségben ugyanarra a fajtára vonatkozó tenyésztési program párhuzamos fennállásának lehetőségét abban az esetben, ha a jóváhagyásra váró új tenyésztési program egy már végrehajtás alatt álló tenyésztési programból származó tenyészállatok beszerzésén alapul.
- 24 A kérdést előterjesztő bíróság ebben az összefüggésben az (EU) 2016/1012 rendelet tenyésztési programok jóváhagyásának feltételeire vonatkozó – az előtte folyamatban lévő ügy szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró – 8. és 10. cikke értelmezését kéri.